

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

186. An cognoscere possit causas criminales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

PARAGRAPHUS X.

De potestate Vicarii circa cognitionem variarum causarum, & executionem literarum Apostolicarum.

Questio 186. An Vicarius cognoscere possit causas criminales?

1. **R**espondeo tamen per generalem commissionem transeat in Vicarium cognitio causarum, Sbroz. *loc. paulo post citando*. Quin & Vicarius generaliter institutus habeat pro se presumptionem, quod omnes causas jurisdictionis episcopalis expedire possit, nisi constet vel ostendatur jure scripto, aut recepta Ecclesiarum consuetudine inter speciales numerari. Laym. *loc. paulo post citando*. Garc. p. 5. c. 8. num. 65. Rebuff. in pr. p. 1. tit. foran. Vicar. num. 152. adeo quidem, ut si in canone aliquo dicatur quidpiam ad Episcopum vel diocesani potestatem pertinere, nisi inter casus exceptos sit, ceteri debeant etiam Vicario competere; cum in eadem jurisdictione sit praeditus; nihilominus adhuc Vicarium sine speciali commissione non posse cognoscere aut inquirere de causis criminalibus, tenent Pirh. ad tit. de offic. Vicar. num. 44. Laym. in c. licet. de offic. Vicar. in c. num. 2. ubi: inter causas speciales, quae in officio Vicariatus generaliter commissio non veniunt, primum locum tenent criminales, adeo, ut si absque speciali Episcopi commissione Vicarius se intromittat, processus irritus sit ob jurisdictionis defectum. Item Barbof. de potestate Episcopi. alleg. 54. num. 117. ubi: nec criminales causas, nisi specialiter commissae fuerint, expedire poterit, ita ut nec inquirere, nec punire excessus subditorum queat. citat Barbof. pro hac sententia. Zerol. in pr. Episc. p. 1. v. Vicar. Navar. in c. serpens. de penit. dist. 1. num. 4. Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. num. 16. Buccaron. tr. de different. inter judic. civil. & crim. diff. 127. num. 20. Ferret. conf. 214. vol. 1. Cuch. Ugolin. &c. Sbroz. l. 2. g. 143. num. 1. citans ingentem turmam AA. Quam sententiam ita generaliter probatam non esse veram, ait Ventrigl. l. c. num. 24. nec servari in praxi; cum Vicarius ex generali solum commissione in criminalibus procedere possit iis exceptis, quae specialiter excipiuntur in jure. citat pro hoc Ricc. in pr. p. 2. resol. 180. per tot. probatque id ipsum ex textu c. licet. de off. Vicar. in 6. ubi ex generali commissione denegatur Vicario facultas inquirendi, corrigendi aut puniendi aliquorum excessus, non generaliter omnium excessus. Neque ait obstare dispositionem Trident. sess. 24. c. 20. ubi causae criminales ad solius Episcopi iudicium referuntur. Intelligendum id enim dicit privative ad Decanum, Archidiaconum aliosque inferiores, non ad Vicarium generalem Episcopi, qui unum cum eo iudicium habet. Nihilominus, quia Ventriglia nullum in particulari crimen ostendit, in quo procedere possit ex generali commissione Vicarius (nisi forte velit, illum levia aliqua delicta, quae proprie criminis nomen non merentur, posse cognoscere & punire, dabitur enim hoc libenter) manet inconcussa responsio, & firmatur hac ratione; quod causae criminales computentur inter negotia magna seu graviora; cum in iis tractetur de vita hominis; vel alia gravi poena infligenda; in mandato autem generali non comprehenduntur huiusmodi majora, nisi specialiter exprimantur. Pirh. l. c. juxta c. quod translaturum. de off. Legat. Sed neque adhuc potestas illa cognoscendi de criminalibus concessa vi-

R. Leuren, Vicarius Episc. Tract. 1.

detur Vicario, dum Episcopus in commissione usus his verbis: committo tibi curam & regimen Episcopatus. Sbroz. l. cit. num. 4. citatis Bartol. in l. 1. §. cum urbem. ff. de off. praefect. urbis. Anchar. & Franc. in cit. c. licet. quos sequitur Pirh. l. cit. propositio siquidem indefinita aequipollent universaliter, quando par est ratio in omnibus particularibus; non autem, si sit diversa, sicut diversa est ratio in iis, quae requirunt speciale mandatum, quippe quae non veniunt in generali concessione Vicariatus. Sbroz. cit. n. 4. & ex eo Pirh.

2. Limitanda tamen venit responsio primo: nisi forte in generali commissione Vicariatus expressa forent aliqua cognitione criminalium majora aut paria, V. G. ut in specie Sbroz. l. cit. num. 6. si commissio fuisset collatio beneficiorum; tunc enim & causas criminales cognoscere possit (intellige, si adjecta clausula: & cetera) Sbroz. l. cit. citans Marian. Socin. in c. quanto. de accusat. num. 173. Cuch. in fin. jur. can. de Vicar. Episc. num. 71. & seq.

3. Limitanda secundo: ita Vicarius ex mandato generali inquirere possit & cognoscere de delictis, non ut ipse puniat, sed ad Episcopum referat. Laym. l. c. n. 2. Pirh. l. c. cum Sbroz. l. c. n. 7. citante Lapum in cit. c. licet. num. 1. Anchar. num. 2. Franc. col. 1. Felin. in c. non potest. de judic. col. 4. num. 5. Menoch. de arbit. judic. l. 1. g. 43. num. 27. Foller. in pr. crim. can. p. 1. mor. num. 124. &c. Quo casu, si Vicarius eum, quem inquiserat, absolvendum putet, potest eum absolvere sine speciali mandato. Sbroz. Laym. Pirh. locis cit.

4. Limitanda tertio; ita ut Vicarius sine speciali mandato possit inquirere, non ad puniendum, sed ut delinquentes se corrigant, & emendent. Laym. Pirh. locis cit. cum Sbroz. num. 10. citante Franc. in cit. c. licet. col. 1. in princ. Anchar. num. 2. Gemin. num. 4. &c.

5. Limitanda quarto; ut possit sine speciali commissione cognoscere de delictis, si civiliter tantum agatur de delicto, non autem criminaliter, ut si quis ab Ordinario collatore jus instituendi habente, Episcopo tamen subiecto, sit institutus in beneficio patronato, non praesentatus a patrono, Vicarius possit hanc causam cognoscere, si patronus petat institutionem irritam declarari, & institutum amoveri; quia talis cognitio non tendit ad puniendum, sed ad damnum illatum compensandum, sive ad declarandum, possessorem non habere jus seu legitimum titulum. Laym. Pirh. locis cit. ex Sbroz. l. 2. g. 126. num. 1. ubi; quod de causis beneficiabilibus cognoscere possit, si civiliter mota fuit, non autem criminaliter, ut quando agitur ad privationem beneficii, citat pro hoc plures.

6. Aliam limitationem addit Sbroz. num. 12. ut possit inquirere ad puniendum poenam pecuniariam vel simili. Citat pro hoc Marian. in c. qualiter. de accusat. num. 187. quem tamen bene dicit, non audere hoc affirmare propter generalitatem textus in c. fin. vers. puniendi. Limitat item Sbroz. num. 19. ut non procedat in Vicario Episcopi constituto seu creato per Papam; cum is possit absolute cognoscere causas criminales absque mandato speciali Episcopi. Citat pro hoc Bald. conf. 475. num. 14. & seq. vol. 4. Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. num. 152. & 156. Limitat denique num. 18. ut dictae limitationes procedant in Vicario generali Episcopi, non autem in foraneo, ut Milis in repert. v. Vicarius Episc.

F 4

Questio